

Persdossier

DE TENTOONSTELLING "1914-1918 : BELGIË IN OORLOG",

werd op 14 oktober officieel geopend

Tentoonstelling toegankelijk van 15 oktober tot 11 november 2014

Perscontact: Mireille Walschaert – 0493/74.26.73. – mwalschaert@1082berchem.irisnet.be

Meer weten : Dienst Preventie, 02/465 99 15 - 0478/45 57 67 - astiaens@1082berchem.irisnet.be

Het is intussen wel door iedereen geweten: in 2014 herdenken we het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog, nu precies honderd jaar geleden. België vormt één grote herdenkingsplek voor de Grote Oorlog. In een unieke tentoonstelling in Sint-Agatha-Berchem wordt de bezoeker uitgenodigd om zich een beeld te vormen van het dagdagelijkse leven van de Belgische soldaat.

De tentoonstelling omvat negen onderscheiden ruimten, die elk een specifiek thema behandelen en tal van documenten tonen uit die tijd: Europa aan de vooravond van Wereldoorlog I en de dagelijkse beslommeringen van de Belgen te midden van een vier jaar lange, vreselijke oorlog.

"België in oorlog 1914-1948" zoomt inzonderheid in op de geschiedenis van ons land tijdens de oorlogsjaren. Om deze gruwelijke geschiedenis op een boeiende wijze te vertellen haalde David Peeters (van de vzw Promo-Art), die voor deze tentoonstelling tekent, heel wat uit de kast. Langs het tentoonstellingsparcours staan dan ook tal van voorwerpen uit die tijd opgesteld en wordt de bezoeker langs diverse 3D-decors, evenals indrukwekkende ensceneringen geleid. Zo vindt hij er een precies nagebouwde loopgraaf met zandzakjes, houten planken, prikkeldraad, inclusief opgedroogde modder, ... stuk voor stuk elementen die helpen een beeld vormen van het harde leven in de loopgraven. Te midden van het strijdgewoel met rook, oorverdovend lawaai, bommen die ontploffen, gewerschoten ... wordt het een quasi reële belevens.

"De tentoonstelling gaat uit van een zuiver Belgisch standpunt waarin de geschiedenis van ons land in dit wereldconflict wordt geschetst. *België werd immers nagenoeg helemaal bezet en het kleine stukje land dat vrij bleef, omgewoeld tot een enorme modderpoel, vormde tijdens die vier jaar lange bezetting door de Duitsers een bloedig strijdtoneel. Intussen zijn we honderd jaar verder en met het herdenken van dit stukje geschiedenis kunnen we hulde brengen aan de vele soldaten, onze voorouders, die niet zelden tot de dood vochten voor het vaderland. Voor de jongeren is dit de gelegenheid om te (her)ontdekken hoe België weerstand bood en verwoed strijd leverde om de vrijheid, onze vrijheid, te beschermen. We hebben allemaal geleerd hoe Duitsland Frankrijk binnenviel, maar de rol die België daarin speelde en de weerstand die ons kleine landje daarbij bood, worden weleens vergeten.*" verduidelijk David Peeters.

De tentoonstelling richt zich in het bijzonder tot het jonge publiek. *"Alle leerlingen van de basisscholen uit de gemeente en leerlingen van de secundaire scholen uit de buurgemeenten worden vriendelijk uitgenodigd om samen met hun leerkrachten een bezoek te brengen aan deze unieke tentoonstelling. De plicht tot herdenken is een morele plicht die Sint-Agatha-Berchem zoals het hoort ter harte neemt door de jongeren bewust te laten stilstaan bij het drama van de oorlog, maar ook door hen te tonen welke impact de geschiedenis op het leven heeft"* besluit Joël Riguelle, Burgemeester en lid van het College bevoegd voor Cultuur.

"Is het mogelijk dat miljoenen mannen, zonder dat zij of hun leiders weten waarom, elkaar verscheuren zonder elkaar te haten?" Jean Jaurès tijdens zijn redevoering in het Koninklijk Circus van Brussel op 29 juli 1914.

Een unieke tentoonstelling, multisensorieel en interactief

De tentoonstelling "België in oorlog 1914-1918" is ontsproten aan de wil van de gemeente Sint-Agatha-Berchem om jongeren tussen 6 en 18 jaar, evenals hun leerkrachten en ouders, bewust te maken van de gruwelen van de Eerste Wereldoorlog. De tentoonstelling schetst de omstandigheden waarin het conflict is gegroeid tot het leven van alledag van soldaten en burgers tijdens die lange oorlog.

Om het onderwerp zo aantrekkelijk mogelijk voor te stellen opteerde de vzw Promo-Art, die de tentoonstelling van a tot z heeft uitgewerkt, voor een **interactieve en multisensoriële aanpak**.

Het tentoonstellingsparcours dompelt de bezoeker onder in een minutieus gereconstrueerd dagelijks leven van de Belgische soldaten. Zo wordt er het leven in de loopgraven voorgesteld in heuse **3D-decors**.

In een interactieve ruimte kan de bezoeker zijn zintuigen aanscherpen en bepaalde aspecten van de Grote Oorlog meer doorgronden.

Het werd een uniek project waarbij de vijf zintuigen van de bezoeker worden geprikkeld:

- het zien van unieke voorwerpen waaronder obussen die door verzamelaars ter beschikking werden gesteld;
- het horen van het oorverdovend lawaai uit de loopgraven: ontploffende bommen, gewerschoten;
- het ruiken aan geurpotten waarin de bijzondere geuren en dampen uit de loopgraven tot leven worden gebracht;
- het (her)ontdekken van een aantal al dan niet vergeten groenten;
- het aanvoelen: de leerlingen van de scholen kunnen een soldatenuiform aantrekken of een heuse soldatenhelm of -muts op het hoofd zetten.

De tentoonstelling is opgesplitst in negen onderscheiden ruimten:

- Ruimte I: "**Europa aan de vooravond van Wereldoorlog I**" - schetst een beeld van het Europa dat aan het begin van de 20ste eeuw de wereld domineert. Voor het uitbreken van de oorlog hing er een gespannen sfeer. Het conflict lijkt onafwendbaar ... Enkele jaren later wordt het gezicht van Europa voor altijd veranderd door een conflict waarbij de hele wereld betrokken raakt.

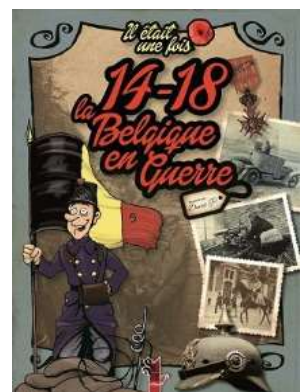
- Ruimte II: "**De aanzet tot de oorlog**" - geeft een chronologisch overzicht van de evenementen die het vuur aan de lont staken: de moordaanslag op de neef en kroonprins van de Keizer van Oostenrijk, Franz Ferdinand en zijn echtgenote tijdens een bezoek aan Sarajevo. In België wordt die aanslag in eerste instantie afgedaan als een fait-divers, daar die zomer de Brusselse renner Philippe Thys de Ronde van Frankrijk op zijn naam wist te zetten. Enkele dagen later echter stelt Duitsland Koning Albert I een ultimatum waarbij wordt geëist dat de vorst de Duitse troepen doorgang verleent om Frankrijk binnen te vallen. Met de resolute "neen" van de vorst en zijn regering worden ook onze contreien bij het conflict betrokken.

- Ruimte III: "**Ondanks alles bleven de Belgen vechten en zich verzetten**" waarin wordt verhaald hoe de Belgische soldaten weerstand bieden aan de binnenvallende vijand en een verwoede strijd leveren om onze vrijheid te beschermen.
- Ruimte IV: "**De loopgraven**" - reconstrueert, met een verrassende zin voor realisme, een loopgraaf. De oorlog van 14-18 wordt al snel omgedoopt tot de "loopgravenoorlog" waarbij de vechtende partijen langs het front tegenover elkaar staan en de respectievelijke loopgraven slechts van elkaar worden gescheiden door een niemandsland, een strook aarde bezaaid met lijken en doorspekt met prikkeldraad waarin soldaten verstrikt raken en verworden tot menselijke schietschijven voor het vijandelijk vuur.
- Ruimte V: "**Gezondheidsdiensten**" - vertelt hoe verzorgingsteam zich moeten reorganiseren en moderniseren om de vele gewonden, die het slachtoffer zijn van de langdurige en zware gevechten, ter hulp te kunnen zijn.
- Ruimte VI: "**De bezetting**" - geeft een beeld van het dagelijkse leven van de burger onder de almachtige Duitse overheid.
- Ruimte VII: "**Naar het eind van de oorlog toe**" moeten de Duitsers zich stilaan op alle fronten terugtrekken. Hun weerstand breekt, de geallieerden vallen op alle fronten aan en de Belgische soldaten nemen deel aan dat offensief.
- Ruimte VIII - maakt de "**Balans**" op van een oorlog die met vier jaar bezetting over ons land heeft geraasd. Het hele land moet opnieuw worden opgebouwd en de burgerbevolking werd ook nog eens getroffen door de Spaanse griep die in Europa niet minder dan 30 miljoen levens eiste.
- In ruimte IX worden **beelden** geprojecteerd **uit die tijd**: filmverslagen van de Duitse opmars en de gevolgen van die oorlog voor onze bevolking.

Een tentoonstelling, een boek

Tegelijk met de tentoonstelling verwerkte David Peeters de resultaten van zijn onderzoek tot een mooi geïllustreerde uitgave. Na zijn vrolijke boek "België aan de Noordzee, op ontdekkingsreis in eigen land" laat deze België-fanaat je op boeiende wijze (opnieuw) kennismaken met de donkere tijden die de geschiedenis van ons land voor altijd hebben getekend.

Zo leer je dat op dinsdag 4 augustus 1914 bij het ochtendkrieken in de toen nog vredige dorpjes Gemmenich en Moresnet, nabij het stadje Herve in de provincie Luik, twee divisies Duitse cavaleristen, huzaren en ulanen, de Belgische grens oversteken. In hun zog volgen oneindige rijen infanteristen en kanonnen. De invasie van België is een feit. Ons land wordt vier jaar lang door de Duitsers bezet. Wist je dat de oorlog voor de Belgen niet beperkt bleef tot de loopgraven aan de IJzer? Dat de weerstand die de Belgische troepen aan en rond de forten van Luik en Antwerpen de geallieerden de mogelijkheid bood om zich beter te organiseren? Dat de Belgische soldaten aan de zijde van de Kozakken heldhaftig strijd leverden aan het Russische front?

→ "**14-18 La Belgique en guerre**", David P. Serie : *Il était une fois*. Editie Soliane.